

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Carl Lodewijk Ebeling

8 februari 1924 – 24 februari 2017

Honselaar, W.J.J.

Publication date

2019

Document Version

Final published version

Published in

Levensberichten en herdenkingen 2019

License

CC BY

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Honselaar, W. J. J. (2019). Carl Lodewijk Ebeling: 8 februari 1924 – 24 februari 2017. In *Levensberichten en herdenkingen 2019* (pp. 65-76). Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. <https://www.knaw.nl/nl/actueel/publicaties/levensberichten-en-herdenkingen-2019>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Carl Lodewijk Ebeling

8 februari 1924 – 24 februari 2017

Prof. dr. Carl (C.L.) Ebeling is op 24 februari 2017 in zijn woonplaats Graft overleden op de leeftijd van 93 jaar; zijn echtgenote Rebekka Ebeling-van Delft was enige jaren daarvoor al overleden.

Opleiding

Carl Ebeling werd op 8 februari 1924 geboren in Zaandam en bezocht in die plaats vanaf 1934 het Zaanlands Lyceum, tot hij in 1940 slaagde voor het eindexamen Gymnasium-alfa. In dat jaar, bij het begin van de Tweede Wereldoorlog, begon hij de studie klassieke taal- en letterkunde aan de Rijksuniversiteit Leiden; ook volgde hij daar wat colleges Arabisch en – uitgebreider – Sanskriet (bij Frans Kuiper). Zijn studie werd afgebroken toen de Leidse universiteit in 1940 op last van de bezetter werd gesloten. Carl vertrok naar Amsterdam om de studie klassieke talen voort te zetten bij Willem de Groot, dankzij wie hij kennis maakte met de structuralistische taalkunde. Tevens werd daar door Bruno Becker zijn belangstelling gewekt voor Slavische talen; middels privélessen van Becker en veel zelfstudie wist hij zijn kennis van deze talen sterk uit te bouwen.

Aan het eind van de oorlog zat Carl ondergedoken in Utrecht om te ontkomen aan de *Arbeitseinsatz*, maar kon toch bij Ton van Hamel kennismaken met Oud-Germaans en Keltisch. In 1945 volgde hij, op uitnodiging van Jac. van Ginneken, met wie hij al eerder contact had gehad, colleges algemene taalvergelijking aan de Katholieke Universiteit Nijmegen en, na afloop van de oorlog, van 1945-1947 Slavische taal- en letterkunde aan de Universiteit (destijds Gemeente-universiteit) van Amsterdam bij Becker. Hij legde daar in 1945 het ‘candidaatsexamen’ af en in datzelfde jaar ook het MO-examen Russisch; in 1947 volgde het doctoraalexamen Slavische taal- en letterkunde.

In 1948 volgde Carl, met een beurs van de Franse regering, een studie aan de Sorbonne in Parijs aan het toenmalige *École nationale des langues orientales vivantes* (onder andere colleges Georgisch). In 1949 verbleef hij, op een beurs van de Rockefeller Foundation, aan Columbia University in New York,

samen met zijn goede vriend Aert Kuipers, en in 1949-1950 aan Harvard University in Cambridge (VS), wat resulteerde in een MA-graad met onder meer Russisch, Tsjechisch, Pools en algemene taalwetenschap. De graad van doctor behaalde hij zeer kort daarop in 1950 aan Harvard op grond van zijn dissertatie *The parts of the sentence in modern Russian: a structural analysis*, met de beroemde Roman Jakobson als promotor.

Loopbaan

Carl Ebeling startte zijn docentschap als leraar Russisch op de handelsavondschool in Zaandam, waar hij van 1946-1948 vier uur per week les gaf; voor zijn studieverblijf in Parijs moest hij verlof vragen bij de school. Na reeds in 1946 te zijn benoemd tot assistent van Bruno Becker voor het verzorgen van colleges Russische taal- en letterkunde en Kerkslavisch, en het afnemen van tentamens Tsjechisch en Pools, was hij na terugkeer uit de Verenigde Staten van 1952 tot 1955 wetenschappelijk ambtenaar aan de Universiteit van Amsterdam, wederom voor Russisch en Kerkslavisch, maar ook voor Slavische filologie, geschiedenis van het Russisch en Oudrussisch. Becker had er overigens flink zijn best voor moeten doen om Carl naar Amsterdam te krijgen want deze had zowel op Harvard als Columbia aantrekkelijke posities aangeboden gekregen: bij John Lotz (de leermeester van Kuipers) om op Columbia mee te werken aan een groot verzamelwerk over alle talen van het Sovjet-territorium en bij Jakobson op Harvard, die een uitvoerige beschrijving van het Russisch wilde realiseren. Kort daarop, in 1955, werd Carl benoemd tot hoogleraar in Amsterdam, als opvolger van Becker; hij was toen 31 jaar oud.

Carl aanvaardde zijn hoogleraarschap officieel op 22 juni 1955 met het uitspreken van zijn oratie, getiteld *Taal- en letterkunde: aspecten van het Russisch formalisme*. Zijn leeropdracht was aanvankelijk Slavische taal- en letterkunde; de component Russische geschiedenis, die onderdeel was geweest van de opdracht van Becker, werd verheven tot een separate leerstoel. In 1960 werd zijn leeropdracht enerzijds ingeperkt tot Slavische taalkunde en anderzijds uitgebreid met Baltische taalkunde. Voor Slavische letterkunde werd een aparte leerstoel ingesteld, die korte tijd werd bekleed door Frederik C. Driessen en vanaf 1960 door Jan van der Eng. In 1985 ging Carl op eigen verzoek vervroegd met emeritaat.

In 1959 heeft Carl enige maanden veldwerk gedaan aan het Avaars in Dagestan, in de hoofdstad Machačkala, maar vooral in het zeer moeilijk toegankelijke Xúnza. In 1963 richtte hij samen met Aert Kuipers, inmiddels hoogleraar Baltoslavische talen en Kaukasische talen in Leiden, het tijdschrift *Studia Caucasica* op, dat tot 1987 is verschenen. Samen vormden zij de redactie.

In 1966 verbleef hij drie maanden in het Poolse Krakau, met een Fellowship van Unesco, onder meer voor onderzoek op het gebied van de Poolse syntaxis.

Min of meer parallel aan zijn voorzitterschap van de facultaire Commissie Talenpracticum (1960-1966) heeft Carl samen met onder andere het docentenechtpaar Tatjana en Alewijn Voogd bereikt dat er voor de opleiding Russisch een apart en binnen de Universiteit van Amsterdam revolutionair talenpracticum voor tien studenten kon worden ingericht, met degelijke Tandberg-bandrecorders, en speciaal geschreven cursusmateriaal. Met deze methode leerden studenten in aanzienlijk kortere tijd veel beter Russisch dan met de gebruikelijke klassikale methode. Voor sommige studenten was het echter zuur om te merken dat hun kennis van de gewone schooltalen voor een tijd gewoon verdrongen was door het Russisch: als men Duits wilde spreken, kwam het er in het Russisch uit! Deze verdringing bleek gelukkig van tijdelijke aard te zijn.

Gedurende zijn hoogleraarschap heeft Carl een flink aantal bestuurlijke functies vervuld, zoals decaan van de letterenfaculteit van de Universiteit van Amsterdam (vanaf 1967) en lid van het Dagelijks Bestuur van het Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences (NIAS-KNAW) te Wassenaar (1981-1985). Daarnaast was hij meer dan tien jaar voorzitter van de MO-commissie Russisch, een aantal jaren (vanaf 1954-1955) lid van het organisatiecomité van het International Congress of Slavists en vanaf 1981 zes jaar lid van de adviesraad/gebiedsraad Geesteswetenschappen van ZWO (thans NWO). Na zijn decanaat, dat weinig tijd liet voor wetenschappelijk onderzoek, vertrok Carl in 1975 voor een jaar naar het NIAS, waar hij een groot deel van zijn magnum opus *Syntax and Semantics* schreef. In 1979 werd hij benoemd tot lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW).

Carl heeft zestien promovendi gehad, van wie de meeste promoveerden op het gebied van de Slavische talen (en literatuur), maar ook van het Roemeens en zelfs de Nigeriaanse taal Efik: Jan van der Eng (1957), Jeanne van der Eng-Liedmeier (1959), Ton van den Baar (1968), Frits Kortlandt (1972), Hein Steinhauer (1973), Wim Stokhof (1973), Tine Amse-de Jong (1974), Eugeniusz Kuzminski (1976), Peter Hendriks (1976), Ben Groen (1977), Jadranka Gvozdanović (1979), Wim Honselaar (1980), Wim van Eeden (1985), Nel Keijsper (1985), Adrie Barentsen (1985) en Tom Cook (1985).

Talenkennis

Kenmerkend voor Carl Ebeling was zijn onstilbare honger naar kennis van talen, zowel praktisch als theoretisch. Hij kon dan ook moeiteloos voorbeeldzinnen en grammaticale bijzonderheden van de meest uiteenlopende talen in discussies en colleges verwerken. Naast de reeds genoemde klassieke talen, Sanskriet, Avaars en de Slavische talen had hij grammaticale en theoretische kennis van Dagestaanse en Kaukasische talen als Botlich en Georgisch (deze laatste taal leerde hij trouwens ook goed spreken bij Georgische soldaten die in het Duitse leger dienden en die na de oorlog als krijgsgevangenen waren geïnterneerd in Nederland; Carl trad daar op als tolk), maar ook van Hongaars (geleerd bij Lotz in New York), Baskisch en Japans, maar vooral van Keltische talen als Bretons en Welsh; Wales was trouwens een van zijn geliefde vakantiebestemmingen! Aan Columbia University had hij een aantal Oeralische en Altaïsche talen bestudeerd en was hij betrokken geweest bij onderzoek onder Kabardijnse *native informants*. Vlak voor zijn emeritaat zei hij mij enthousiast dat hij zeer verheugd was nu tijd te zullen hebben voor het leren van Hebreeuws aan de hand van een toen net verschenen leergang. Dat was overigens de eerste keer dat hij vertelde een taal te (willen) leren aan de hand van een leergang; meestal volstond hij met het doornemen van een grammatica en het met behulp van een woordenboek lezen van een stapel romans in de betreffende taal. Zijn aanpak kwam in het universitaire onderwijsprogramma tot uitdrukking in de eisen voor het bijvaktentamen voor elk van de Slavische talen: de grammatica en 500 bladzijden in de betreffende taal lezen.

Naast genoemde talen kende Carl er zeer waarschijnlijk nog vele andere; zo verbijsterde hij zijn eerstejaarsstudenten door op een feestje te vertellen

hoe hij op een zwerftocht door de Balkan aan een boerin de weg vroeg ‘in m’n beste Albaans’. Zijn zeer brede kennis van talen maakte hem een veelgevraagd lid van promotiecommissies binnen en buiten de Universiteit van Amsterdam. Echter, ook buiten de universitaire wereld was zijn talenkennis bekend. Zo is hij eens gevraagd om vast te stellen of een gedetineerde die onbegrijpelijke spraak bezigde, echt een taal sprak (en welke dan natuurlijk) of niet-talige klanken uitbracht.

Ondanks deze indrukwekkende talenkennis was Carl van mening dat de kennis die men van zijn moedertaal kan hebben, niet geëvenaard kon worden door kennis van andere talen; hij schreef dan ook graag over het Nederlands en heeft een flink aantal publicaties aan het Nederlands gewijd, waaronder zijn klassieke en in het onderwijs ook veel gebruikte studie van het systeem van de Nederlandse werkwoordtijden (Ebeling 1962) en, in samenwerking met anderen, zijn eveneens veel gebruikte *Fonologie van het Nederlands en het Fries* (Cohen e.a. 1959).

Wetenschappelijk profiel

De bibliografie van Carl Ebeling, die in 2014 door Carla de Ruijter is samengesteld, laat zien dat de meeste van Carls publicaties gespreid zijn over twee domeinen: fonologie met thema’s als relatieve chronologie (1963) en historische fonologie/accentuering (1967), en semantiek/syntaxis met thema’s als de betekenis van de Russische naamvallen (1955b), valenties (1980) en de betekenis van de Russische infinitief (1984). In de periode na 1970 heeft hij zijn twee bekendste boeken gepubliceerd, *Syntax and Semantics* (1978) en *Semiotaxis* (2006), alsmede twee inleidingen daarop, *Syllabus structurele syntaxis* (1977) en *Een inleiding tot de syntaxis* (1994). Daarnaast heeft hij enkele vertalingen uit het Russisch het licht doen zien, van Joeri Tynjanov en (samen met zijn echtgenote Rebekka) van Ivan Toergenjev.

In de periode 1952-1963 heeft hij een tiental ‘review articles’ gepubliceerd over een breed spectrum aan onderwerpen (Oud-Kerkoslavisch, Russische etymologie, Russische en Poolse grammatica, en, naast een kort stuk, ook een zeer omvangrijke publicatie gewijd aan de grammatica van het Avaars (1966), waarvoor hij kon steunen op de kennis die hij tijdens zijn veldwerk in Dagestan had opgedaan. In zijn artikelen heeft hij de meeste nadruk gelegd

op grammaticale bijzonderheden van het Russisch en het Nederlands.

In de periode 1960-1970 had Carl veel aandacht voor fonologie, met name binnen wat toentertijd bekend stond als het ‘accentproject’; tegenwoordig zou men dit meer een onderzoeksthema noemen. In Moskou had een groep historisch taalkundigen rond Vladimir Dybo zich gericht op de bestudering van het accent in het nomen in het Proto-Slavisch; Carl had zich – complementair daaraan – ten doel gesteld het verbum te bestuderen, waarbij hij zich waarschijnlijk speciaal richtte op de classificatie van verba in accenttypen.

Om de voortgang van het accentproject en ander Slavistisch onderzoek te stimuleren organiseerde Carl de zogeheten ‘vrijdagmiddagbijeenkomsten’, waar voorlopige onderzoeksresultaten werden besproken in de kring van de Nederlandse slavisten en andere belangstellenden. Deze onderzoeksbijeenkomsten bestaan nog steeds, tegenwoordig onder de naam ‘Ebelingmiddagen’.

De proefschriften van Wim Stokhof en Hein Steinhauer, beide gewijd aan de synchrone beschrijving van Slavische dialecten, vormen een tastbare – zij het niet diachroon georiënteerde – erfenis van het accentproject, hoewel ook andere slavisten in het project participeerden. Achteraf bezien was het accentproject eigenlijk veel en veel te ambitieus om zonder omvangrijke externe financiering te kunnen worden gerealiseerd.

Vanaf 1980 lag het zwaartepunt van Carls output bijna exclusief op semantiek en syntaxis. Ronny Boogaart en Egbert Fortuin hebben in de door hen geredigeerde discussie in het tijdschrift *Nederlandse taalkunde* een duidelijke beschrijving gegeven van zijn taalkundig gedachtegoed met betrekking tot de syntaxis: ‘[...] onder andere geïnspireerd door de Deense taalkundige Otto Jespersen, de Franse structuralist Martinet en het werk van Amerikaanse structuralisten als Bloomfield en zijn volgelingen zoals Eugene Nida.’ (Boogaart, Fortuin 2009: 66). Daarnaast noemen zij de belangrijke invloed van Carls promotor Roman Jakobson (p. 66), en het belang van zowel de vormgerichtheid van het Amerikaans structuralisme als de nadruk op semantiek van het Europees structuralisme, zoals bij Ferdinand de Saussure (p. 66, 69).

Belangrijke kernbegrippen bij Carl zijn dat taal bestaat uit taaltokens, met andere woorden, eenheden van vorm en betekenis (waardoor de betekenis discreet is), en dat er een strikt onderscheid bestaat tussen betekenis en interpretatie (waarbij de betekenis abstract en invariant is en de interpretatie concreet en steeds wisselend doordat de talige en situationele context telkens verdisconteerd wordt). Syntaxis is voor hem 'semiotaxis', het deel van de taalanalyse dat zich bezighoudt met de relaties tussen de in de uiting bedoelde betekenissen. Hij gaat ervan uit dat er een beperkt aantal relaties is, zoals '(gerichte) limitatie', 'gradatie', 'stratificatie' en 'nexus', en dat deze set van relaties universeel is; de relaties specificeren de wijze waarop het geheel van betekenissen in de zin betrekking heeft op 'porties' van de echte of imaginaire werkelijkheid.

Dit laatste is van belang omdat de semiotactische analyse van de betekenis van een uiting een heel specifiek doel heeft, namelijk om een definitie te geven van de verzameling 'passende referenten' die met die uiting wordt bedoeld. De verzameling passende referenten van een betekenis is gedefinieerd als 'De verzameling van de zelfstandigheden die alle eigenschappen bezitten die voor [die] betekenis zijn vastgesteld' (Ebeling 2006: 24). Wanneer een spreker zegt: 'De voordeur klemt een beetje', dan wordt daarmee een verzameling passende referenten gedefinieerd die bepaald wordt door de lexicale en grammaticale betekenissen welke door de vormen van de uiting, inclusief de intonatie waarmee deze uitgesproken is, wordt gedragen. Bijvoorbeeld, het lidwoord 'de' correleert met de betekenis 'het op grond van de kennis in de spreesituatie meest voor de hand liggende element in zijn klasse' (Ebeling 2006: 66); daar het lidwoord betrekking heeft op 'voordeur', weet de hoorder dat de spreker geen uitspraak doet over een willekeurige voordeur maar over de volgens de spreker meest voor de hand liggende voordeur. En daar moet de hoorder het mee doen. De bedoelde referent van deze uiting moet dus door hem/haar gevonden worden onder andere op basis van verschaft informatie omtrent welke voordeur bedoeld is, en welke deur dus de bedoelde referent is.

Dit proces van informatie verschaffen en duiden loopt in de praktijk niet altijd rimpelloos. Wanneer een spreker zich vergist en een voordeur een 'tuindeur' noemt, refereert hij aan die voordeur met de uitdrukking

‘tuindeur’, zonder dat die voordeur een passende referent is van ‘tuindeur’. De voordeur is dan wel de bedoelde referent maar niet een passende referent. Hetzelfde gaat op ten aanzien van zilver wanneer iemand bewust een niet-passende referent oproept door dit zilver met het woord ‘platina’ te benoemen. Met het idee dat een syntactische (semiotactische) analyse een definitie geeft van een verzameling passende referenten onderscheidt Carl zich van de meeste andere syntactische analyses. In *Syntax and Semantics* heeft hij een compleet beeld gegeven van zijn semiotactische analyse, inclusief een ‘Discovery Procedure’ ‘to assign to all attested and elicited acceptable utterances of all languages a structural description in terms of the Taxonomic Component of the Model [...]’ (p. 35). In het veel later verschenen *Semiotaxis* is de theorie toegepast op het Nederlands.

Hoewel Carl Ebeling duidelijk een aanhanger is van het Saussuriaanse vorm-betekenis-principe, heeft hij daar een eigen precisering aan gegeven. Bijvoorbeeld op het gebied van de betekenis van de naamvallen in het Russisch. In een beroemd opstel had zijn promotor Jakobson een samenhangend stelsel van opposities gedefinieerd voor de verschillende naamvallen van het Russisch, waarbij elke naamval een eigen betekenis (een *Gesamtbedeutung*) heeft in termen van aan- of afwezigheid van bepaalde kenmerken, waarmee deze zich onderscheidt van elk van de andere naamvallen (Jakobson 1936). Voor Ebeling is een dergelijke zeer abstracte *Gesamtbedeutung* onbevredigend omdat deze niet kan verantwoorden waarom, bijvoorbeeld, in het Pools een wat andere keuze tussen de accusatief en instrumentalis wordt gemaakt na werkwoorden die wijzen van ‘gooien’ (zoals werpen (met) en smijten (met)) aanduiden, dan in het Russisch, terwijl er – gezien de sterke overeenkomst van het gebruik van beide naamvallen in beide talen – geen reden is om voor het Pools andere *Gesamtbedeutungen* voor de naamvallen te postuleren dan voor het Russisch. De *Gesamtbedeutungen* zijn ‘te globaal om te kunnen voorspellen hoe de hoorder van een zin aan de hand van de gedefinieerde betekenissen enerzijds en de in de spreek situatie aanwezige kennis anderzijds tot zijn interpretatie van de zin komt.’ (Ebeling 2006: 13). Vage *Gesamtbedeutungen* kunnen, met andere woorden, niet voldoende bijdragen tot het definiëren van een verzameling passende referenten. Om deze ‘vaagheid’ op te heffen kiest Carl voor polysemie en splitst *Gesamtbedeutungen* op in een aantal concretere deelbetekenissen, die – zo mogelijk – elk op hun beurt

weer gerelateerd zijn aan een bepaalde syntactische positie. Deze strategie heeft hij onder andere gedemonstreerd aan de hand van zijn analyse van de Russische infinitief (Ebeling 1984). Op deze wijze blijft – net als bij fonemen die positioneel bepaalde waardes hebben, denk aan het verlies van stemhebbendheid van stemhebbende medeklinkers in finale positie in het Nederlands – de correlatie van vorm en betekenis behouden, terwijl de concretere deelbetekenissen inzichtelijk maken hoe een naamval of een infinitief wel of niet gebruikt worden. In zijn opstel over de betekenis van het Nederlandse lidwoord ‘het’ (Ebeling 1997) kiest hij ook voor syntaxis-gebonden polysemie.

Een laatste kenmerkend punt voor Carls visie op semantiek en syntaxis is dat taalvormen geen betekenis hebben als de keuze voor deze vormen ‘verplicht’ is, met andere woorden, als er in een bepaalde positie geen keuze is om een andere vorm te gebruiken. Zo is de uitgang van het Russische adjectief niet vrij maar wordt bepaald door het substantief waarmee het congrueert in naamval, getal en geslacht; de Russische prepositie ‘k’ (naar) vereist een dativus (daar is dus geen keuzemogelijkheid) terwijl er na de prepositie ‘na’ (naar; op) een keuze is tussen de accusativus voor de richtingsfunctie en de locativus voor de plaatsfunctie. In zijn semiotactische analyse krijgt de geregeerde naamvalsuitgang van een substantief of de congruerende uitgang van een adjectief dan ook geen zelfstandige bijdrage aan de betekenis van de uiting toebedeeld, in tegenstelling tot de accusativus, respectievelijk locativus na de prepositie ‘na’. In dit opzicht is Carl een echte structuralist: geen betekenis zonder oppositie.

Besluit

Carl Ebeling was een buitengewoon veelzijdig taalkundige met een diepe belangstelling voor theoretische taalkunde en een minstens zo diepe belangstelling voor (de grammatica van) exotische talen. Daarnaast was hij een meeslepend docent die op overtuigende wijze en met speels gemak complexe materie over het voetlicht wist te krijgen, en een inspirerende promotor die altijd bereid was zijn eigen denkbeelden ondergeschikt te maken aan die van zijn promovendi.

Hoewel hij zichzelf in de inleiding van zijn *Semiotaxis* (Ebeling 2006) op dat moment niet meer als structuralist beschouwt, zijn veel sporen van deze denkrichting in zijn gehele oeuvre te vinden.

Met zijn semiotactische benadering heeft Carl een belangrijke verdieping gegeven aan de taalwetenschap. Helaas is het hem niet mogelijk geweest om deze benadering brede verbreiding te geven, vergelijkbaar met bijvoorbeeld de wereldwijde bekendheid die de cognitieve semantiek of de *Functional Discourse Grammar* hebben gekregen. Voor een deel kan dit begrepen worden doordat hij relatief weinig heeft gepubliceerd, en als dit gebeurde, dan veelal in *Festschriften*; voor een ander deel doordat zijn *Syntax and Semantics* door het gebruikte mathematisch formalisme voor de meeste taalkundigen volkomen ontoegankelijk is. Zijn *Semiotaxis* is aanzienlijk toegankelijker, maar is in het Nederlands geschreven. Wellicht ook had zijn voornemen om een semiotactische analyse te maken van één tekst waarin zoveel mogelijk syntactische bijzonderheden van het Russisch voorkomen - het gaat hier om het verhaal *Na kuporosnom fronte* (*Aan het vitrioolfront*) van Ilja Ilf en Jevgeni Petrov - de aandacht op de semiotactische analyse kunnen vestigen; Carl heeft deze analyse echter nooit gepubliceerd. Het is te hopen dat de inleiding in de *Semiotaxis* die Egbert Fortuin en Hetty Geerdink-Verkoren onlangs (in 2019) hebben gepubliceerd, zal bijdragen aan een grotere bekendheid.

Referenties

- Boogaart, Ronny en Egbert Fortuin. 2009. 'De betekenis en interpretatie van *Semiotaxis*'. in *Nederlandse Taalkunde*, jrg. 14, 1, pp. 64-74.
- Cohen, A., C.L. Ebeling, K. Fokkema, A.G.F. van Holk. 1959. *Fonologie van het Nederlands en het Fries. Inleiding tot de moderne klankleer*. 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff.
- Ebeling, C.L.
1950, *The parts of the sentence in modern Russian: a structural analysis*. Cambridge, Mass., Harvard Press.
1952, 'Phonemics and functional semantics'. in *Lingua* 3, pp. 309-21.
1955a, *Taal- en letterkunde: aspecten van het Russische formalisme*. 's-Gravenhage, Mouton. (inaugurele rede)
1955b, 'On the meaning of the Russian cases'. in *Analecta Slavica: a Slavonic miscellany presented for his seventieth birthday to Bruno Becker, professor of Russian history, language and literature in the University of*

- Amsterdam. Amsterdam, De Bezige Bij, pp. 207-33.
- 1962, 'A semantic analysis of the Dutch tenses'. in *Studia gratulatoria dedicated to Albert Willem de Groot in the year of his seventieth birthday* [= *Lingua* 11], pp. 86-99.
- 1963, 'Questions of relative chronology in Common Slavic and Russian phonology'. in *Dutch Contributions to the Fifth International Congress of Slavists, Sofia 1963* [= *Slavistic Printings and Reprintings* 45]. The Hague, Mouton, pp. 27-42.
- 1966, 'The grammar of literary Avar'. review article van A. Čikobava, I. Cercvadze, *Xundzuri ena* (*The Avar language*), Tbilisi. in *Studia Caucasica* 2, pp. 58-100.
- 1967, 'Historical laws of Slavic accentuation'. in *To honour Roman Jakobson. Essays on the occasion of his seventieth birthday. I* [= *Janua linguarum, Series major* 31]. The Hague, Mouton, pp. 577-93.
- 1977, *Syllabus structurele syntaxis*. Amsterdam.
- 1978, *Syntax and semantics: a taxonomic approach*. Leiden, Brill.
- 1980, 'How many valences?' in B.J. Amsenga et al. (eds.), *Возьми на радость. To honour Jeanne van der Eng-Liedmeier*. Amsterdam, Slavic Seminar, pp. 361-72.
- 1984, 'On the meaning of the Russian infinitive'. in J.J. van Baak (ed.), *Signs of friendship. To honour A.G.F. van Holk, slavist, linguist, semiotician. Liber amicorum presented to André G.F. van Holk on the occasion of his 60th birthday, and celebration of 20 years of Slavic studies under his direction at Groningen University*. Amsterdam, Rodopi, pp. 97-130.
- 1994, *Een inleiding tot de syntaxis*. Leiden, The Hakuchi Press.
- 1997, 'The semantics of Dutch *het*'. in *Significations: essais en l'honneur d'Henry Schogt. Essays in honour of Henry Schogt*. Toronto. pp. 333-340.
- 2006, *Semiotaxis. Over theoretische en Nederlandse syntaxis*. Amsterdam, Amsterdam University Press.
- Fortuin, Egbert and Hetty Geerdink-Verkoren. 2019. *Universal Semantic Syntax. A Semiotactic Approach*. Cambridge, Cambridge University Press.
- Jakobson, Roman. 1936. 'Beitrag zur allgemeinen Kasuslehre. Gesamtbedeutungen der russischen Kasus'. in *Études dédiées au quatrième congrès de linguistes*. [*Travaux du Cercle Linguistique de Prague* 6]. Prague. pp. 240-88.
- Ruijter, Carla de. 2014. *Bibliografie Carl Ebeling*. Ongepubliceerd.

Dankbetuigingen

Bij het schrijven van dit levensbericht heb ik kunnen putten uit het DIV-archief van de Universiteit van Amsterdam, de tekst van voordrachten van Adrie Barentsen en Willem Vermeer op de Vlaams-Nederlandse Slavistendagen (2014), het *In memoriam Carl Ebeling* van Janneke Kalsbeek, het archief en de persoonlijke informatie van Adrie Barentsen en de hulp en informatie van Willem Vermeer, Wim Stokhof, Hetty Geerdink-Verkoren, Fred Beijen en Ernestine Baake. Ik ben allen daarvoor zeer erkentelijk.